

Бағдарлама негізі: 1.А.Егорина, С.Нұркенова, Е.Шимина. Алматы: РБК,2017 ж. «География»/ 2. Ш.Толыбекова, Г. Головинаның «География», О.Б.Мазбаев, Ш.Айтакынова. Материктер мен мұхиттар географиясы. \Арман ПВ басп.\ оку күралдары әдістемеліктеріне сүйене отырып, « География» курсы бағдарламасы күрастырылды.

Құрастыргандар: М.А Унгарбаев – №69 жалпы білім беретін орта мектептің география пәні мұғалімі. А.Б Султангалиева – №69 жалпы білім беретін орта мектептің география пәні мұғалімі

Пайдалануышы: № 69 жалпы білім беретін орта мектебінің география пәні мұғалімі М.А Унгарбаев

«География » курс бағдарламасы №69жалпы білім беретін орта мектебі» КММ –
сі әдістемелік көңес отырысында талқыланды.

Хаттама № 1 «31» тамыз 2023 ж.

«География» курс бағдарламасы №69жалпы білім беретін орта мектебі» КММ –
сі педагогикалық көңес отырысында ұсынылды.

Хаттама № 1 «31» тамыз 2023 ж.

Мектеп директоры Абжелова
Абж

Түсінік хат

«География» курсы бағдарламасы 8 класс оқушыларына арналған. Бағдарлама аптасына 1 сағат жылына 34 сағат өткізуге жоспарланған.

КР БФМ 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына (КР ОА министрінің 2022 ж. 12.08. №365 бұйрығымен енгізілген өзгертулер) 16-қосымша **5-8 кластар** үшін төмендегін оку жүктемесіндегі пәндердің комбинациясы бойынша білім алушылардың ерте кәсіби бейімделуін қамтамасыз ету мақсатында 8 кластарда оқушылардың қажеттіліктері мен білім деңгейлері ескеріле отырылып, инвариантты компоненттен тандау бойынша бейінді оку пәндерінің келесі комбинацияларынан алынды:

- 1)8а кластарында «Биология», «География» комбинациясы
- 2)8б кластарында «Биология», «География» комбинациясы және география 1 сағаттан.
- 3)8ә кластарында «Биология», «География» комбинациясы және география 1 сағаттан.

Аталған оку бағдарламасында коммуникативтік әрекеттер мен дағдыларды жүзеге асыратын оку мақсаттары ұсынылды.

Оку мақсатына сәйкес орындалған тапсырмалар оқушының негізгі ақпаратты қабылдап, түсініп, мәселені сын тұргысынан бағалап, өз көзқарасын, пікірін айтып, алған білімін қолдана алу деңгейіне жеткізеді.

Жер – біздің ортақ үйіміз. Қазақстанның физикалық географиялық сипаттамасы. Қазақстан аумағының географиялық зерттелу тарихы сияқты тақырыптарды кеңінен қамтиды. Эр тақырыптан соң оқушылар сынақ тапсырмаларын орындалған білімдерін бекітеді.

Осы қолданбалы курсты жазудағы мақсатым, оқулық бойынша материкитер қысқа түрде берілгендейді, материкитер туралы білімдерін кеңейту болды. Пәндік олимпиадалар мен Ұлттық бірыңғай тестілеуде материкитер мен мұхиттар туралы тапсырмалар көп кездесетіндікten осы бағдарламаны жазу қажеттілігі туындағы.

Курстың мақсаты:

Өз бетінше материалдар жинауға және оны талдауға, қорытынды жасауға, ой өрісін дамыта отырып, еркін сөйлеуге, өз ойын дәлелдей алуға үрете отырып, Оқушыларға функционалдық сауатты білім, білік, дағдыларын дамытып, танымдық іс-әрекеттерімен ездігінен білім алуға, ізденуге бейімдеу.

Курстың өзектілігі: Бағдарлама оку материалдарын қайталайды. Саяси сауатты болады Адамзаттың қоғам дамуындағы маңызды ролін түсінеді. Қазіргі жаһандық проблемалардың қалыптасу себептері анықтап, ролін бағалай біледі. Алған білімін қолдана алу деңгейіне жеткізеді.

География пәні үшін басқа пәндермен салыстырғанда, картамен жұмыс талап етеді, сондықтан оқушылардың материкитер мен дүние бөліктеріндегі және аралдардағы елдер мен халықтар жайында деректерді жинау, оларды сараптау, салыстыру, маңыздылығын бағалау басқа пәндермен байланыстыру оқушы үшін ерекше қызық. Мысалы: материкиң қалыптасуын, дамуын және қазіргі табиғат

жағдайындағы ұқсастықтарын, солтүстік және оңтүстік жарты шар материктерін бейне материалдан көрсету оқушының білімін кеңейтеді және пән туралы ұғымын қалыптастырады. Оқушылар оқулықпен жұмыс істеу барысында географиялық әдебиеттер мен карталар, сызбалар, суреттер, интернет ақпараттарын пайдалану арқылы бір-бірімен білім алmasып, бір-бірінің оқуының ілгерлеуіне ықпал етеді.

Міндеттері:

- Оқушының тұлға ретінде қалыптасуына әсер ету;
- өз бетінше жұмыс істеуге және берілген тапсырмаларды жүйелі орындауға үйрену;
- сұрақтарға жауап беру үшін сызба- нұсқаларды, карталарды пайдалана білуге дағылану;
- Ақыл-ойын және ерік пен сезім белсенділігін арттыру;
- болашақтағы ғылыми түрдегі жұмыстар істеуге үйрену;
- Оқушылардың танымдық қабілетін дамытып, қызығушылығын арттыру;
- Логикалық ойлау қабілеттерін арттыру;
- Географиялық тілде сөйлеу машығын қалыптастыру;

Бағдарлама бойынша оқушылар нені мәнгеру керек:

- Тақырыптың мақсаты мен міндетін толық ұғыну.
- Түрлі кітапханалармен, мұражайлармен байланыс жасап, ғылыми еңбектермен танысу.
- Географиялық түрғыда түрлі талдау жасай білу.
- Географиялық есептерді шығара білу.

Күтілетін итіже:

-«География негіздері» курсында оқушылар географиялық білімін жетілдіріп, түрлі тақырыптық карталармен жұмыс істей білуге, курс бойынша алған білімін ғылыми зерттеушілік жұмысқа бағыттауды, мамандыққа бағдар алады үйреніп, әдебиеттер мен қосымша көрнекіліктерді тиімді пайдалану арқылы зерттеушілік қабілетін дамыта алады.

-Курс білім алушылар үшін көптеген мүмкіндіктер береді: оқушылар ең маңызды әлеуметтік- экономикалық ұғымдарды мәнгереді; логикалық ойлауды дамытады және өз бетінше проблемаларды шеше алады; шағын топтарда жұмыс істеу технологиясын мәнгереді; география бойынша статистикалық деректерді, диаграммаларды және кешенді карталарды талдай алады.

-«География» курсында пәнаралық байланыстар (география тарих, физика, биология т.б.) жүзеге асырылады, бұл оқушылардың жалпы алғанда дүниетанымын кеңейтүмен қатар, әлемнің географиялық бейнесін қалыптастыруына ықпал етеді.

Бағдарламаның мазмұны мен құрылымы
«География» курсы. 8 класс
(Барлығы 34 сағат, аптасына 1 сағат)

1-болім. Жер – Күн жүйесінің ғаламшары-2 сағат

- 1.Кіріспе.Жер – Күн жүйесінің ғаламшары
- 2.Жер – Күн жүйесінің ғаламшары туралы білімді бекіту

2-болім. План және карта-2 сағат

- 1.План. Карта
- 2.План. Карта туралы білімді бекіту сағат

3-болім. Жер қабықтары-8 сағат

- 1.Литосфера
- 2.Литосфера туралы білімді бекіту
- 3.Атмосфера
- 4.Атмосфера туралы білімді бекіту
- 5.Гидросфера
- 6.Гидросфера туралы білімді бекіту
- 7.Биосфера. Географиялық қабық
- 8.Биосфера. Географиялық қабық туралы білімді бекіту

4-болім. Жер бетіндегі адамзат-2 сағат

- 1.Жер бетіндегі адамзат
- 2.Жер бетіндегі адамзат туралы білімді бекіту

5-болім. Материктер мен мұхиттар табиғатының алуан түрлілігі-12 сағат

- 1.Еуразия
- 2.Еуразия туралы білімді бекіту
- 3.Солтүстік Америка
- 4.Солтүстік Америка туралы білімді бекіту
- 5.Оңтүстік Америка
- 6.Оңтүстік Америка туралы білімді бекіту
- 7.Африка
- 8.Африка туралы білімді бекіту
- 9.Австралия
- 10.Австралия туралы білімді бекіту
- 11.Тынық мұхит және мұхиттық аралдар
- 12.Антарктида. Жер-біздің ортақ үйіміз

6-болім. Жергілікті жердің табиғаты-8

- 1.Қазақстанның физикалық географиялық сипаттамасы
- 2.Қазақстанның жер бедері
- 3.Қазақстанның пайдалы қазбалары
- 4.Қазақстанның климаты

5. Қазақстанның ішкі сулары
6. Қазақстанның топырақ жамылғысы
7. Қазақстанның табигат зоналары
8. Қазақстанның аумағын физикалық-географиялық аудандастыру

Тақырыптық жоспар
«География» курсы . 8 класс
 (Барлығы 34 сағат, аптасына 1 сағат)

№	Бөлім, бөлімшеге, тақырып	Оқу мақсаттары	Сағат саны	Өткізілетін уақыт
1-бөлім. Жер – Күн жүйесінің ғаламшары				
1	Кіріспе. Жер – Күн жүйесінің ғаламшары	Жер ғаламшарының пайда болуын түсіндіру	1	7.09
2	Жер – Күн жүйесінің ғаламшары туралы білімді бекіту	Жер қабықтарын және олардың құрамдас бөліктерін сипаттау	1	14.09
2-бөлім. План және карта				
3	План. Карта	Географиялық карталар мен шартты белгілерді жіктеу	1	21.09
4	План. Карта туралы білімді бекіту	Шартты белгілерді пайдаланып, географиялық карталарды оқу.	1	28.09
3-бөлім. Жер қабықтары				
5	Литосфера	Литосфераның құрылышы мен заттық құрамын анықтайды	1	5.10
6	Литосфера туралы білімді бекіту	Жер қыртысының тектоникалық қозғалыстарын талдайды	1	12.10
7	Атмосфера	Атмосфераның құрамын сипаттайды	1	19.10
8	Атмосфера туралы білімді бекіту	«Ауа райы» үғымын түсіндіреді	1	26.10
9	Гидросфера	Гидросфера және оның құрамдас бөліктерін сипаттайды	1	9.11
10	Гидросфера туралы білімді бекіту	Су ресурстарының маңыздылығын түсіндіреді	1	16.11
11	Биосфера.	Биосфераның құрамын,	1	23.11

	Географиялық қабық	құрылымын, шекаралары мен қасиеттерін анықтайды		
12	Биосфера. Географиялық қабық туралы білімді бекіту	Tірі ағзалардың жер қабықтарына әсері. Географиялық қабық зандылықтарының маңыздылығын түсіндіреді	1	30.11

4-бөлім. Жер бетіндегі адамзат

13	Жер бетіндегі адамзат	Дүниежүзі халықтарының этнолингвисталық жіктелуін түсіндіреді	1	7.12
14	Жер бетіндегі адамзат туралы білімді бекіту	Дүниежүзі халқының діни құрамы мен діндердің таралу аймақтарын анықтайды	1	14.12

5-бөлім. Материктер мен мұхиттар табиғатының алуан түрлілігі

15	Еуразия	Материктің зерттелуін, жер бедерін, табиғат зоналарын, климаттық белдеулерін талдап сипаттайды.	1	21.12
16	Еуразия туралы білімді бекіту	Еуразияның халқын, дінін, саяси картасын талдайды.	1	28.12
17	Солтүстік Америка	Солтүстік Америка материгінің климатының ерекшелігін, табиғат таңғажайыптарын талдайды.	1	11.01
18	Солтүстік Америка туралы білімді бекіту	Материктің халқы мен елдерін сипаттап, жіктейді	1	18.01
19	Оңтүстік Америка	Материктің зерттелуі, ерекшелігі, пайдалы қазбаларын сипаттап, талдайды.	1	25.01
20	Оңтүстік Америка туралы білімді бекіту	Анд елдері мен Шығыстағы жазық елдерін жіктең, талдайды.	1	1.02
21	Африка	Африка материгінің орналасу ерекшелігін, табиғат	1	8.02

		зоналарының ерекшелігін талдау, сипаттайты.		
22	Африка туралы білімді бекіту	Африка материгі елдерін жікте, экономикалық даму ерекшелігін талдайды	1	15.02
23	Австралия	Эндемиктер күрлігі, флорасы мен фаунасын сипаттайты, географиялық орнын талдайды.	1	22.02
24	Австралия туралы білімді бекіту	Австралия материгінің пайдалы қазбаларын талдайды.	1	29.02
25	Тынық мұхит және мұхиттық аралдар	Мұхит пен теңіздермен байланысты апартарды топтастырып сактану шараларын ұсынады	1	7.03
26	Антарктида. Жер-біздің ортақ үйіміз	Фылым және бейбітшілік материгін жан-жақты талдайды	1	14.03
6 - бөлім. Жергілікті жердің табиғаты				
27	Қазақстанның физикалық географиялық сипаттамасы	Қазақстанның ірі табиғи кешендерін жоспар бойынша сипаттайты	1	4.04
28	Қазақстанның жер бедері	Қазақстанның жазықтары мен ойпаттарын, үстірттері мен қыраттарын картадан тауап, сипаттайты.	1	11.04
29	Қазақстанның пайдалы қазбалары	Қазақстанның пайдалы қазбаларын сипаттайты.	1	18.04
30	Қазақстанның климаты	Климат қалыптастыруышы факторларды анақтайды.	1	25.04
31	Қазақстанның ішкі сулары	Қазақстанның өзендері мен алаптар бойынша ірі өзендерін сипаттайты.	1	2.05
32	Қазақстанның топырақ жамылғысы	Қазақстанның топырақ жамылғысының типтерін анықтайды	1	10.05
33	Қазақстанның табиғат	Табиғат зоналарын	1	16.05

	зоналары	анықтайды.		
34	Қазақстанның аумағын физикалық-географиялық аудандастыру	Қазақстанның аумағын физикалық-географиялық аудандастырады, жазықтарды сипаттайды	1	23.05
	Барлығы:		34	

Пайдаланылған әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. А.Егорина, С.Нұркенова, Е.Шимина. Алматы: РБК,2017 ж. «География»/
2. Ш.Толыбекова, Г. Головинаның «География»
3. О.Б.Мазбаев, Ш.Айтакынова. Материктер мен мұхиттар географиясы. Арман ПВ басп

Қосымша әдебиеттер:

1. Адам және қоғам мәдениеті. Алматы. 2000 ж. География.
2. «Қазақстан мектебі» журналдар. 2000-2003 ж.ж.
3. Өсімдік – табигат қазынасы. «Дидар» газет басылымдары. 2007-2008 ж.ж.
4. Экология және ана мен бала денсаулығы. 1991 ж.
5. География және табигат. 2003-2008 ж.ж. ...
6. Н.И.Егоров. План и карта. - М., Просвещение, 1988. 7.В.И.Сиротин. Самостоятельные и практические работы по географии. М.Просвещение, 1991.
8. Б.С Добржицкий, Б.А Кондратьев. Практические работы по физической географии в средней школе. М. Просвещение, 1994.
9. А.А.Лобжанидзе, Г.М.Түсінбекова. Физикалық география. Просвещение, 2008.
10. К.Мамырова, У.Сүйімбаева. Мазбаев О.Б. Физикалық география. Оқыту әдістемесі. Алматы «Атамұра», 2001.

«№69 ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРЕТІН ОРТА МЕКТЕБІ» КММ

«БЕКІТЕМІН» *Абж*
№69 жалпы білім беретін орта
мектеп директоры А.Абжалелова
Бұйрық №2201 «01» 09 2023

«География»
курсы бағдарламасы
8 классарға арналған

АҚТОБЕ 2023 ж

Бағдарлама негізі: 1.А.Егорина, С.Нұркенова, Е.Шимина. Алматы: РБК,2017 ж. «География»/ 2. Ш.Толыбекова, Г. Головинаның «География», О.Б.Мазбаев, Ш.Айтакынова. Материктер мен мұхиттар географиясы. \Арман ПВ басп.\ оқу құралдары әдістемеліктеріне сүйене отырып, « География» курсы бағдарламасы құрастырылды.

Құрастырғандар: М.А Унгарбаев – №69 жалпы білім беретін орта мектептің география пәні мұғалімі. А.Б Султангалиева – №69 жалпы білім беретін орта мектептің география пәні мұғалімі

Пайдаланушы: № 69 жалпы білім беретін орта мектебінің география пәні мұғалімі А.Б Султангалиева

«География » курс бағдарламасы «№69жалпы білім беретін орта мектебі» КММ –сі әдістемелік кеңес отырысында талқыланды.

Хаттама № 1 «31» тамыз 2023 ж.

«География» курс бағдарламасы «№69жалпы білім беретін орта мектебі» КММ –сі педагогикалық кеңес отырысында ұсынылды.

Хаттама № 1 «31» тамыз 2023 ж.

Мектеп директоры

Абт

А.Абжапелова

Түсінік хат

«География» курсы бағдарламасы 8 класс оқушыларына арналған. Бағдарлама аптасына 1 сағат жылына 34 сағат өткізуге жоспарланған.

ҚР БФМ 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығына (ҚР ОА министрінің 2022 ж. 12.08. №365 бұйрығымен енгізілген өзгертулер) 16-қосымша **5-8 кластар** үшін төмендетілген оқу жүктемесіндегі пәндердің комбинациясы бойынша білім алушылардың ерте кәсіби бейімделуін қамтамасыз ету мақсатында 8 кластарда оқушылардың қажеттіліктері мен білім деңгейлері ескеріле отырылып, инвариантты компоненттен таңдау бойынша бейінді оқу пәндерінің келесі комбинацияларынан алынды:

- 1)8а кластарында **«Биология», «География»** комбинациясы
- 2)8б кластарында **«Биология», «География»** комбинациясы және **география** 1 сағаттан.
- 3)8ә кластарында **«Биология», «География»** комбинациясы және **география** 1 сағаттан.

Аталған оқу бағдарламасында коммуникативтік әрекеттер мен дағдыларды жүзеге асыратын оқу мақсаттары ұсынылды.

Оқу мақсатына сәйкес орындалған тапсырмалар оқушының негізгі ақпаратты қабылдап, түсініп, мәселені сын тұргысынан бағалап, өз көзқарасын, пікірін айтып, алған білімін қолдана алу деңгейіне жеткізеді.

Жер – біздің ортақ үйіміз. Қазақстанның физикалық географиялық сипаттамасы. Қазақстан аумағының географиялық зерттелу тарихы сияқты тақырыптарды көнінен қамтиды. Әр тақырыптан соң оқушылар сынақ тапсырмаларын орындағанда білімдерін бекітеді.

Осы қолданбалы курсты жазудагы мақсатым, оқулық бойынша материкитер қысқа түрде берілгендейді, материкитер туралы білімдерін көңейту болды. Пәндік олимпиадалар мен Ұлттық бірыңғай тестілеуде материкитер мен мұхиттар туралы тапсырмалар көп кездесетіндікten осы бағдарламаны жазу қажеттілігі туындағы.

Курстың мақсаты:

Өз бетінше материалдар жинауға және оны талдауға, қорытынды жасауға, ой өрісін дамыта отырып, еркін сөйлеуге, өз ойын дәлелдей алуға үйрете отырып, Оқушыларға функционалдық сауатты білім, білік, дағдыларын дамытып, танымдық іс-әрекеттерімен өздігінен білім алуға, ізденуге бейімдеу.

Курстың өзектілігі: Бағдарлама оқу материалдарын қайталайды. Саяси сауатты болады Адамзаттың қоғам дамуындағы маңызды ролін түсінеді. Қазіргі жаһандық проблемалардың қалыптасу себептері анықтап, ролін бағалай біледі. Алған білімін қолдана алу деңгейіне жеткізеді.

География пәні үшін басқа пәндермен салыстырғанда, картамен жұмыс талап етеді, сондықтан оқушылардың материкитер мен дүние бөліктеріндегі және аралдардағы елдер мен халықтар жайында деректерді жинау, оларды сараптау, салыстыру, маңыздылығын бағалау басқа пәндермен байланыстыру оқушы үшін ерекше қызық. Мысалы: материктің қалыптасуын, дамуын және қазіргі табигат

жагдайындағы үқастықтарын, солтүстік және оңтүстік жарты шар материкитерін бейне материалдан көрсетеу окушының білімін кеңейтеді және пән туралы ұғымын қалыптастырады. Окушылар оқулықпен жұмыс істеу барысында географиялық әдебиеттер мен карталар, сызбалар, суреттер, интернет ақпараттарын пайдалану арқылы бір-бірімен білім алмасып, бір-бірінің окуяның ілгерлеуіне ықпал етеді.

Міндеттері:

- Окушының тұлға ретінде қалыптасуына әсер ету;
- өз бетінше жұмыс істеуге және берілген тапсырмаларды жүйелі орындауға үйрену;
- сұрақтарға жауап беру үшін сызба- нұсқаларды, карталарды пайдалана білуге дағдылану;
- Ақыл-оыйн және ерік пен сезім белсенділігін арттыру;
- болашақтағы ғылыми түрдегі жұмыстар істеуге үйрену;
- Окушылардың танымдық қабілетін дамытып, қызығушылығын арттыру;
- Логикалық ойлау қабілеттерін арттыру;
- Географиялық тілде сөйлеу машиғын қалыптастыру;

Бағдарлама бойынша окушылар нені менгеру керек:

- Тақырыптың мақсаты мен міндетін толық ұғыну.
- Түрлі кітапханалармен, мұражайлармен байланыс жасап, ғылыми еңбектермен танысу.
- Географиялық тұрғыда түрлі талдау жасай білу.
- Географиялық есептерді шығара білу.

Күтілетін інтиже:

- «География негіздері» курсында окушылар географиялық білімін жетілдіріп, түрлі тақырыптық карталармен жұмыс істей білуге, курс бойынша алған білімін ғылыми зерттеушілік жұмысқа бағыттауды, мамандыққа бағдар алушуды үйреніп, әдебиеттер мен қосымша көрнекіліктерді тиімді пайдалану арқылы зерттеушілік қабілетін дамыта алады.
- Курс білім алушылар үшін көптеген мүмкіндіктер береді: окушылар ең маңызды әлеуметтік- экономикалық ұғымдарды менгереді; логикалық ойлауды дамытады және өз бетінше проблемаларды шеше алады; шағын топтарда жұмыс істеу технологиясын менгереді; география бойынша статистикалық деректерді, диаграммаларды және кешенді карталарды талдай алады.
- «География» курсында пәнаралық байланыстар (география тарих, физика, биология т.б.) жүзеге асырылады, бұл окушылардың жалпы алғанда дүниетанымын кеңейтумен қатар, әлемнің географиялық бейнесін қалыптастыруына ықпал етеді.

Бағдарламаның мазмұны мен құрылымы

«География» курсы. 8 класс

(Барлығы 34 сағат, аптасына 1 сағат)

1-белім. Жер – Күн жүйесінің ғаламшары-2 сағат

- 1.Кіріспе.Жер – Күн жүйесінің ғаламшары
- 2.Жер – Күн жүйесінің ғаламшары туралы білімді бекіту

2-белім. План және карта-2 сағат

- 1.План. Карта
- 2.План. Карта туралы білімді бекіту сағат

3-белім. Жер қабықтары-8 сағат

- 1.Литосфера
- 2.Литосфера туралы білімді бекіту
- 3.Атмосфера
- 4.Атмосфера туралы білімді бекіту
- 5.Гидросфера
- 6.Гидросфера туралы білімді бекіту
- 7.Биосфера. Географиялық қабық
- 8.Биосфера. Географиялық қабық туралы білімді бекіту

4-белім. Жер бетіндегі адамзат-2 сағат

- 1.Жер бетіндегі адамзат
- 2.Жер бетіндегі адамзат туралы білімді бекіту

5-белім. Материктер мен мұхиттар табиғатының алуан түрлілігі-12 сағат

- 1.Еуразия
- 2.Еуразия туралы білімді бекіту
- 3.Солтүстік Америка
- 4.Солтүстік Америка туралы білімді бекіту
- 5.Оңтүстік Америка
- 6.Оңтүстік Америка туралы білімді бекіту
- 7.Африка
- 8.Африка туралы білімді бекіту
- 9.Австралия

- 10.Австралия туралы білімді бекіту
- 11.Тынық мұхит және мұхиттық аралдар
- 12.Антарктида. Жер-біздің ортақ үйіміз

6-белім. Жергілікті жердің табиғаты-8

- 1.Қазақстанның физикалық географиялық сипаттамасы
- 2.Қазақстанның жер бедері
- 3.Қазақстанның пайдалы қазбалары
- 4.Қазақстанның климаты

5. Қазақстанның ішкі сулары
6. Қазақстанның топырақ жамылғысы
7. Қазақстанның табиғат зоналары
8. Қазақстанның аумағын физикалық-географиялық аудандастыру

Тақырыптық жоспар
«География» курсы . 8 класс
(Барлығы 34 сағат, аптасына 1 сағат)

№	Бөлім, бөлімше, тақырып	Оқу мақсаттары	Сағат саны	Откізілетін уақыт ы
1-болім. Жер – Күн жүйесінің ғаламшары				
1	Кіріспе. Жер – Күн жүйесінің ғаламшары	Жер ғаламшарының пайда болуын түсіндіру	1	06.09
2	Жер – Күн жүйесінің ғаламшары туралы білімді бекіту	Жер қабықтарын және олардың құрамдас бөліктерін сипаттау	1	13
2-болім. План және карта				
3	План. Карта	Географиялық карталар мен шартты белгілерді жіктеу	1	20
4	План. Карта туралы білімді бекіту	Шартты белгілерді пайдаланып, географиялық карталарды оқу.	1	24
3-болім. Жер қабықтары				
5	Литосфера	Литосфераның құрылышы мен заттық құрамын анықтайды	1	04.10
6	Литосфера туралы білімді бекіту	Жер қыртысының тектоникалық қозғалыстарын талдайды	1	11
7	Атмосфера	Атмосфераның құрамын сипаттайды	1	18
8	Атмосфера туралы білімді бекіту	«Аяу райы» ұғымын түсіндіреді	1	25
9	Гидросфера	Гидросфера және оның құрамдас бөліктерін сипаттайды	1	08.11
10	Гидросфера туралы білімді бекіту	Су ресурстарының маңыздылығын түсіндіреді	1	15
11	Биосфера.	Биосфераның құрамын,	1	22

	Географиялық қабық	күрілымын, шекаралары мен қасиеттерін анықтайды		
12	Биосфера. Географиялық қабық туралы білімді бекіту	Tірі ағзалардың жер қабықтарына әсері. Географиялық қабық зандылықтарының маңыздылығын түсіндіреді	1	29
4-бөлім. Жер бетіндегі адамзат				
13	Жер бетіндегі адамзат	Дүниежүзі халықтарының этнолингвисталық жіктелуін түсіндіреді	1	06.12
14	Жер бетіндегі адамзат туралы білімді бекіту	Дүниежүзі халқының діни құрамы мен діндердің таралу аймақтарын анықтайды	1	13
5-бөлім. Материктер мен мұхиттар табиғатының алуан түрлілігі				
15	Еуразия	Материктің зерттелуін, жер бедерін, табиғат зоналарын, климаттық белдеулерін талдап сипаттайды.	1	00
16	Еуразия туралы білімді бекіту	Еуразияның халқын, дінін, саяси картасын талдайды.	1	27
17	Солтүстік Америка	Солтүстік Америка материгінің климатының ерекшелігін, табиғат таңғажайыптарын талдайды.	1	10.01
18	Солтүстік Америка туралы білімді бекіту	Материктің халқы мен елдерін сипаттап, жіктейді	1	17
19	Оңтүстік Америка	Материктің зерттелуі, ерекшелігі, пайдалы қазбаларын сипаттап, талдайды.	1	04
20	Оңтүстік Америка туралы білімді бекіту	Анд елдері мен Шығыстағы жазық елдерін жіктең, талдайды.	1	31
21	Африка	Африка материгінің орналасу ерекшелігін, табиғат	1	07.02

		зоналарының ерекшелігін талдап, сипаттайты..		
22	Африка туралы білімді бекіту	Африка материгі елдерін жіктең, экономикалық даму ерекшелігін талдайды	1	14
23	Австралия	Эндемиктер құрлығы, флорасы мен фаунасын сипаттайты, географиялық орнын талдайды.	1	21
24	Австралия туралы білімді бекіту	Австралия материгінің пайдалы қазбаларын талдайды.	1	28
25	Тынық мұхит және мұхиттық аралдар	Мұхит пен теңіздермен байланысты апартарды топтастырып сақтану шараларын ұсынады	1	05.03
26	Антарктида. Жер-біздің ортақ үйіміз	Ғылым және бейбітшілік материгін жан-жақты талдайды	1	13.20

6 - бөлім. Жергілікті жердің табиғаты

27	Қазақстанның физикалық географиялық сипаттамасы	Қазақстанның ірі табиғи кешендерін жоспар бойынша сипаттайты	1	03.04
28	Қазақстанның жер бедері	Қазақстанның жазықтары мен ойпаттарын, үстірттері мен қыраттарын картадан тауап, сипаттайты.	1	10
29	Қазақстанның пайдалы қазбалары	Қазақстанның пайдалы қазбаларын сипаттайты.	1	17
30	Қазақстанның климаты	Климат қалыптастыруши факторларды анақтайды.	1	04
31	Қазақстанның ішкі сулары	Қазақстанның өзендері мен алаптар бойынша ірі өзендерін сипаттайты.	1	01.05
32	Қазақстанның топырақ жамылғысы	Қазақстанның топырақ жамылғысының типтерін анықтайды	1	08
33	Қазақстанның табиғат	Табиғат зоналарын	1	05

	зоналары	анықтайды.		
34	Қазақстанның аумағын физикалық-географиялық аудандастыру	Қазақстанның аумағын физикалық-географиялық аудандастырады, жазықтарды сипаттайды	1	de
	Барлығы:		34	

Пайдаланылған әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

- 1.А.Егорина, С.Нүркенова, Е.Шимина. Алматы: РБК,2017 ж. «География»/
2. Ш.Толыбекова, Г. Головинаның «География»
3. О.Б.Мазбаев, Ш.Айтақынова. Материктер мен мұхиттар географиясы. Арман ПВ басп

Қосымша әдебиеттер:

1. Адам және қоғам мәдениеті. Алматы. 2000 ж. География.
2. «Қазақстан мектебі» журналдар. 2000-2003 ж.ж.
3. Өсімдік – табигат қазынасы. «Дидар» газет басылымдары. 2007-2008 ж.ж.
4. Экология және ана мен бала денсаулығы. 1991 ж.
5. География және табигат. 2003-2008 ж.ж. ...
6. Н.И.Егоров. План и карта. - М., Просвещение, 1988. 7.В.И.Сиротин. Самостоятельные и практические работы по географии. М.Просвещение, 1991.
8. Б.С Добржицкий, Б.А Кондратьев. Практические работы по физической географии в средней школе. М. Просвещение, 1994.
9. А.А.Лобжанидзе, Г.М.Тұсінбекова. Физикалық география. Просвещение, 2008.
10. К.Мамырова, У.Сүйімбаева. Мазбаев О.Б. Физикалық география. Оқыту әдістемесі. Алматы «Атамұра», 2001.

«№69 ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРЕТІН ОРТА МЕКТЕБІ»КММ

«БЕКІТІЛГЕН» *Абж*
№69 жалпы білім беретін орта
мектеп директоры А.Абжалелова
Бұйрық №220-1 01.09.2023г

«Биология»
курсы бағдарламасы
8 классарға арналған

АҚТОБЕ 2023ж

Бағдарлама негізі: Соловьева А.Р, Ибраимова Б.Т, Алина Ж.А Алматы:
Атамұра 2017жыл. оку-әдістемелік құралдары **негіздеріне сүйене отырып құрастырылды.**

Құрастырган: №69 жалпы білім беретін орта мектебінің биология пәні мұғалімі А.Султангалиева

Пайдалануышы: №69 жалпы білім беретін орта биология және география пәні мұғалімі А.Султангалиева

«Биология» курс бағдарламасы №69 жалпы білім беретін орта мектебі» КММ –сі әдістемелік кеңес отырысында талқыланды.

Хаттама № 1 «21» тамыз 2023ж.

«Биология» курс бағдарламасы №69 жалпы білім беретін орта мектебі» КММ –сі педагогикалық кеңес отырысында ұсынылды.

Хаттама № 1 «21» тамыз 2023 ж.

Мектеп директоры Абж А.Абжалелова

Түсінік хат

Биология пәнінен бұл бағдарлама жалпы мектептердің 8 кластарда оқушылардың білімдерін жүйелеуге, ең бастысы функциялық сауаттылығын арттыру, шығармашыл тұрғыда ойлауға және шешім қабылдай алуға, кәсіби жолын таңдай алуға қабілеттерін дамытуға бағытталған. Биологиялық тапсырмалар мен жаттығулар, – оқушылардың биологиядан білім сапасын анықтаудың негізгі құралдарының бірі. Бағдарламада тесттер, логикалық мәтін түріндегі тапсырмалар мен жаттығуларды орындау арқылы білімдерін арттыру көзделген. Курстың негізіне тірі ағзаларды жүйелеу, тұқымұзалаушылық, жасушалық биология, бөліп шығару, заттар тасымалы тарауладынан алынған.

Бағдарламаның мақсаты: «Биология» пәнінің мақсаты – оқушыларға органикалық дүниенің көптүрлілігі, ондағы болып жатқан құбылыстар мен үдерістердің заңдары мен заңдылықтары, сонымен қатар адам оның ажырамас белігі туралы білім мен түсінік жүйелерін беру.

Бағдарламаның өзекті мәселесі: Жер бетіндегі барлық тірі ағзалардың құндылығын түсіну үшін өмірдің құрылымды-функционалды және генетикалық негіздері туралы, тірі табиғаттың негізгі патшылықтары ағзаларының көбеюі мен дамуы, экожүйе, биоалуантурлік, эволюция туралы білім жүйесін асыру;

Экологиялық этика нормалары мен ережелерін, табиғатқа жауапкершілікпен қарауын қалыптастыру;

Генетикалық сауаттылықты қалыптастыру - салауатты өмір салты негіздері, психикалық, тән және моральдық денсаулық сақтау;

Міндеттерді:

- Биологиялық дүниетанымды қалыптастыру
- Алған білімдерінің маңызы туралы түсініктерді меңгерту;
- Әр оқушының оқу деңгейін анықтау;
- Биологиядан білім стандартына сәйкес келетін қосымша оқытуудың
- Жоспарланған нәтижесін қамту.
- Карапайымнан күрделіге бағытталған тапсырмалар мен жаттығуларды,
- Тест тапсырмаларын шешуге дағылдандыру.
- Теориялық білімдерін практикада қолдану білу.

Бағдарлама бойынша оқушылар нені менгеру керек: оқушылардың тұлғалық қасиеттерін дамыту, биологиялық білімдерін практикада қолдануға ұмтылу, медицина, ауыл шаруашылығы, биотехнология, экологиялық менеджмент және қоршаған органдың қорғау саласындағы практикалық іс-шараларға қатысу.

Күтілетін нәтиже:

- ✓ Оқушылардың қоршаған орта туралы білімдері кеңейеді;
- ✓ Фылымға деген қызығушылығы артады;
- ✓ Зерттеушілік қабілеті дамиды;
- ✓ Алған білімін күнделікті өмірде қолданады;
- ✓ Бейіндік біліктілігін дамытады;
- ✓ Тапсырмалар мен жаттығуларды орындау барысында оқушының білімі

Бағдарламаның мазмұны мен құрылымы

Биология.8 класс.

(Барлығы -34 сағат, аптасына 1 сағат)

1. Жасушалық биология (2 сағат)

1. Жасуша туралы ұғым
2. Өсімдіктермен жануарлар ұлпаратының басты ерекшеліктері

II Молекулалық биология (2сағат)

1. Органикалық және бейорганикалық заттарды жіктеу
2. Көмірсулар – түрлерін ажырату

III Тірі ағзалардың көптірлілігі (2 сағат)

1. Ашықтұқымдылар және жабықтұқымдылардың ерекшеліктерін
2. Саңырауқұлақтардың морфологиясы

IV Қоректену (3 сағат)

1. Асқорыту жүйесінің анатомиясы
2. Тамақтану сауаттылығы
3. Мениң өміріндегі дәрумендердің маңызы эссе

V Заттардың тасымалдануы (3сағат)

1. Қан жүйесінің физиологиясы және оның жастиқ ерекшеліктер
2. Қан плазмасының құрамы
3. Вакцинаның пайдасы мен зияны

VI Тыныс алу (3 сағат)

1. Ұлпаларда газ алмасудың ерекшелігін және тыныс арудың қанайналым жүйесіндегі ролі
2. Тыныс алу жүйесіне жалпы сипаттама
3. Тыныс жолы аурулары

VII Бөліп шығару (2 сағат)

1. Зәр шығару жүйесінің маңызды ерекшеліктері
2. Қауіпті тері ауруларының алдын алуы

VIII Қозғалыс Биофизика (3сағат)

1. Остеология ғылымының дамуы
2. Сүйектің макро - және микроскопиялық құрылышының ерекшеліктері
3. Сүйектің байланыс түрлерін салыстыру

IX «Координация және реттелу». (3 сағат)

1. Көру мүшесінің анатомиясы мен физиологиясы
Көз ауруларының себептері
2. Есту мүшесінің анатомиясы мен физиологиясы
Құлақ ауруларының себебтері
3. Көру және есту рецепторларының ерекшеліктері

X «Көбею». (2 сағат)

1. Митоз бен мейоздың ұқсастықтары мен айырмашылықтары
2. Ағзалардың көбею формалары

XI «Өсу және даму». (2сағат)

1. Эмбрионалдық даму кезеңдерін сипаттау
2. Органогенез – жеке даму биологиясы

XII «Тұқым қуалаушылық пен өзгергіштік заңдылықтары». (2 сағат)

1. Тұқым қуалаушылық пен өзгергіштік заңдылықтары
2. Қолдан сұрыптаудың түрлері

XIII «Биосфера, экожүйе, популяция». (2сағат)

1. Экожүйе компоненттерінің құрам бөліктері
2. Популяция туралы түсінік

XIV «Адам қызметінің қоршаған ортаға әсері». (3сағат)

1. Тірі ағзалардың қоршаған ортаға бейімделуі
2. Адамның табигатқа әсері (эссе)
3. Қорытынды

Тақырыптық жоспар

№	Курс тақырыбы	Сағат саны	мерзімі
I	Жасушалық биология (2 сағат)		
1	Жасуша туралы ұғым	1	05.09
2	Әсімдіктермен жануарлар ұлпаларының басты ерекшеліктері	1	12
II	Малекулалық биология (2 сағат)		
1	Органикалық және бейорганикалық заттардың жіктеу	1	19
2	Көмірсулар – түрлерін ажырату	1	26
III	Tірі ағзалардың көптірлілігі (2сағат)		
1	Ашықтұқымдылар және жабықтұқымдылардың ерекшеліктерін	1	03.11
2	Саңырауқұлақтардың морфологиясы	1	10
IV	Қоректену (3 сағат)		
1	Асқорыту жүйесінің анатомиясы	1	17
2	Тамақтану сауаттылығы	1	24
3	Мениң өміріндегі дәрумендердің маңызы эссе	1	07.11
V	Заттардың тасымалдануы (3 сағат)		
1	Қан жүйесінің физиологиясы және оның жастық ерекшеліктер	1	14
2	Қан плазмасының құрамы	1	21
3	Вакцинаның пайдасы мен зияны	1	28
VI	Тыныс алу (3 сағат)		
1	Ұлпаларда газ алмасудың ерекшелігін және тыныс арудың қанайналым жүйесіндегі ролін	1	05.12
2	Тыныс алу жүйесіне жалпы сипаттама	1	12
3	Тыныс жолы аурулары	1	19
VII	Бөліп шығару (2 сағат)		
1	Зэр шығару жүйесінің маңызды ерекшеліктері	1	26
3	Қауіпті тери ауруларының алдын алуы	1	09.01
VIII	Қозғалыс Биофизика (3сағат)		
1	Остеология ғылыминың дамуы	1	16
2	Сүйектің макро - және микроскопиялық құрылышының ерекшеліктері	1	23
3	Сүйектің байланыс түрлерін салыстыру	1	30
IX	«Координация және реттелу». (3 сағат)		
1	Көрү мүшесінің анатомиясы мен физиологиясы Көз ауруларының себептері	1	06.02
2	Есту мүшесінің анатомиясы мен физиологиясы Құлақ ауруларының себептері	1	13
3	Көрү және есту рецепторларының ерекшеліктері	1	20
X	«Көбею». (2 сағат)		
1	Митоз берін мейоздың ұқсастықтары мен айырмашылықтары	1	24
2	Ағзалардың көбею формалары	1	05.03